

Verslag congres Nederland Duurzaam 2010

door: **Bob Peeters (voorzitter Werkgroep UTduurzaam) / april 2010**

Inleiding

Op 28-29 april vond in Maastricht het congres *Nederland Duurzaam 2010* plaats. Omdat studenten de toekomst vormen, waren er een aantal vrij entreekaarten beschikbaar voor deze doelgroep. Op basis van mijn promotieonderzoek (verbeteren van klimaatmodellen), zie [1], en voorzitterschap van Werkgroep UTduurzaam, zie [2], ben ik geselecteerd voor vrij entree.

De website van het congres is: www.nederlandduurzaam2010.nl

De insteek van het congres is kernachtig vervat in haar slogan 'Maak werk van mooie woorden'. Vanuit diverse disciplines (duurzame ondernemers, wetenschappers, filosofen, lokale politiek) werden er handreikingen geboden aan het publiek om in het eigen werkveld concreet aan de slag te gaan met duurzaamheid. De eerste dag was plenair en bestond uit een reeks interessante lezingen. Dag twee was opgedeeld in (parallele) workshops, waar je interactief aan de slag kon.

Verslaggeving voor C30

Op www.clubvan30.nl heb ik m'n algemene verslag reeds gepubliceerd.

Links:

<http://www.clubvan30.nl/blog/2010/04/29/c30-congres-verslag-nederland-duurzaam-in-2010-deel-1/>

<http://www.clubvan30.nl/blog/2010/04/29/c30-congres-verslag-nederland-duurzaam-in-2010-deel-2/>

Verslaggeving specifiek voor de UT

Er zijn diverse interessante ingangen naar duurzaamheid gepresenteerd op het congres, die erg goed bij de UT passen. Als de UT hier sterker op gaat inzetten, wint zij een flinke slag aan **profilering en aantrekkingskracht** voor studenten, onderzoekers en ondernemers. Laat ik het per thema toelichten:

1. Duurzaam ondernemerschap

Zoals ook op het congres bleek, zijn er vanuit verschillende invalshoeken duurzame ondernemers die maar al te graag aan de slag willen met duurzaamheid. Politiek Den Haag haalt de vaart eruit, en raakt verstrikt in haar eigen beleid. Mede daarom ook de slogan 'Maak werk van mooie woorden'. De ondernemers dóen gewoon, en gaan niet wachten op subsidies ed. Want het kan gewoon. '**Groen = Poen**' was een veelgehoorde term.

De UT wil zich graag als dé ondernemende universiteit profileren, en is deel van het Kennispark. Beiden willen graag aan de slag met duurzaamheid; zie [2],[3],[4] en de Bijlage. (UTduurzaam heeft actief deelgenomen aan de serie workshops Duurzaam Kennispark, zie bijv. [5].) Een en ander betekent dat UT en Kennispark de **ideale ingrediënten** in huis hebben om een voortvarend duurzaamheidsbeleid op te stellen én uit te dragen. Als zij gezamenlijk de trekker worden hiervan, kan zij zich op **unieke** wijze profileren binnen Nederland - en ook daarbuiten. Dit getuigt van een blik naar de toekomst, en trekt veel nieuwe bedrijvigheid en innovatie aan. Noodzakelijk is wel dat er duidelijk **leiderschap** getoond gaat worden, zodat zij niet net als Den Haag verstrikt raakt in haar eigen ambities. De UT en Kennispark moeten daarom niet per direct 100% omdraaien, maar wel **nu** gaan investeren, daadkrachtig duurzaam beleid opstellen en uitvoeren. Als het vestigingsklimaat van duurzame innovatie en bedrijvigheid sterk uitgebouwd wordt, stelt dit uiteindelijk ook de **toekomst** van de UT en Kennispark op duurzame wijze veilig. Nieuwe slogan voor Kennispark:

"Kennispark Twente: Empowering Sustainability, Innovation, and Entrepreneurship"

2. Slim innoveren

Innoveren kan zowel betekenen high tech als **low tech**. Deze laatste tak van sport is 'tegendraads', en dwingt je om op nuchtere en ongeconditioneerde wijze na te denken over verbeterlagen van bestaande technieken. Zo was er op het congres een duurzame ondernemer (tevens ex-Nyenrode docent) die het idee van bestaande wagenpark naar de sloop brengen om nieuwe zuinigere auto's op de weg te krijgen, zeer onduurzaam vindt (bevestigd door Duits onderzoek). De grote auto-industrie en onderhoudsbedrijven hebben er veel belang bij om hun bestaande verdienmodel zoveel mogelijk te behouden, of slechts langzaam om te schakelen (adaptatie)...terwijl de techniek vaak al veel verder is. Opnieuw wordt de vaart eruit gehaald. Deze ondernemer is tegendraads en is erin geslaagd door een slimme combinatie van kleine simpele ingrepen je oude auto minstens 10% zuiniger te krijgen.

Dit verhaal was voor mij zeer **inspirerend**, en kan dat ook zijn voor de UT. Zij zet vooral in op high tech, maar kritisch onafhankelijk nadenken en kruisbestuivingen met low tech biedt een heel nieuwe **frisse** kans voor onderzoek...te meer op het multidisciplinaire vlak (in kader van roUTE'14).

---

3. Gedrag

Duurzaamheid en draagvlak zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Samen moet je het doen. Twee belangrijke inzichten die ik op het congres opdeed:

1. Duurzaamheid moet een **natuurlijke** plek krijgen in het dagelijkse denken en doen van de mens. Het moet niet een eenzijdige focus worden, want duurzaamheid bestaat bij de gratie van balans. In politieke termen betekent dit bijvoorbeeld dat duurzaamheid niks met 'links' of 'rechts' te maken heeft. Duurzaamheid moet in ons **denken** gaan zitten. We moeten ruimer nadenken, zoals een spreker treffend zei: "Duurzaamheid als vorm van beschaving."

De lezing van de filosoof ging over de 'onthuizing' van ons economische handelen. Door o.a. de globalisering is de plaats **losgekomen** van het product, en is er feitelijk sprake van geldontwaarding op de duurzame termijn. In onze drang naar vrijheid hebben we de tijd en plaats ontbonden, met als gevolg dat er zich ook 'kwaadaardigheden' hebben kunnen ontwikkelen: ecologische crisis, economische crisis, morele **crisis**.

De **UT** zou **wetenschapsfilosofie** met duurzaamheid veel sterker kunnen inbedden in haar opleidingen, zie ook [2]. Een duurzame zaaiing.

2. Een van de workshops ging over hoe je menselijke gedrag kunt verklaren en beïnvloeden. Als je mensen mee wilt krijgen in duurzaamheid, is het belangrijk ze **verantwoordelijk** te maken. Ook gaan mensen makkelijker mee als je zelf het **goede voorbeeld** geeft. Zorg dat duurzaam handelen van de mens een directe feedback (**zichtbaar** resultaat) heeft.

Vertaling richting de UT:

- Betrek de student en medewerker actief en geef ze **verantwoordelijkheid**. De campus is van ons allen. Laat ze met ideeën komen en geef ze de middelen om het uit te werken. Daag ze uit. Beloon energiezuinige studentenhuizen. Maar boven alles: zorg dat je goed **communiceert**.
- Tijd = geld. De UT moet bezuinigen in personeel, en wil daarom (begrijpelijk) eerst de grote slagen laten onderzoeken omtrent energiebesparing. Vaak zijn deze ontwikkelingen echter nauwelijks zichtbaar voor de medewerker en student. Gevolg is dat de zij met veel **vraagtekens** blijven zitten. "De UT zegt, maar doet niks." Daarom is het uiterst belangrijk dat de UT ook meer aandacht gaat besteden aan simpele -maar zo zichtbare- stappen, als: zuinigere avondverlichting (geen verlichte Waaier 's nachts, helft van de lantaarns aan), dubbelzijdig printen, betere afvalscheiding. De UT geeft dan het **goede voorbeeld**.
- Zet originele en leuke **feedback**-mechanismen in, zoals een grote energiemeter bij ingang campus dat dagelijks het energieverbruik registreert. Dit idee staat uitgewerkt in [6].

4. LED

De Nederlandse LED-expert Ruud Koornstra (schrijver boek 'Wat LED je') is een succesvolle ondernemer en hield een inspirerend verhaal op het congres. De LED-technologie is al prima gevorderd voor buitengebruik, zoals de **campusverlichting**. Waarom niet alle lantaarnlampen aan einde levensduur vervanging door LED??

5. Zonnepanelen

De UT heeft een unieke campus met veel dakruimte voor zonnepanelen. Een veelgehoorde kritiek is dat zonnepanelen niet duurzaam zouden zijn betreft productie, materiaal en levensduur. Natuurlijk is het goed om altijd kritisch te blijven, maar een aantal van deze argumenten zijn gebaseerd op misvattingen, bleek opnieuw op het congres. Verder dalen de prijzen van zonnepanelen momenteel enorm, en is de verwachting dat de prijzen concurrerbaar worden binnen enkele jaren. De UT zou nu al doelgericht kunnen gaan investeren/**sparen** voor een grote aanschaf aan zonnepanelen op de middellange termijn. Daarmee kan de UT een deel van haar **eigen** elektriciteitsbehoefte gaan opwekken met prima terugverdientijd.

Links:

[1] <http://wwwhome.math.utwente.nl/~peetersbwi/>

[2] <http://duurzamestudent.nl/article/kennispark-twente-en-haar-duurzame-campus-805>

[3] http://www.utnieuws.utwente.nl/new/?artikel_id=75393

[4] <http://www.kennispark.nl/nieuws/nieuwsarchief/2009/20091204%20Workshops%20Duurzaamheid%20Kennispark%20Twente.doc/>

[5] <http://www.utduurzaam.nl/Nieuwsbrieven/Nieuwsbrief%20No.4.pdf>

[6] <http://www.utduurzaam.nl/Downloads/Rapport%20Duurzame%20Denkavond%209dec09.pdf>

Bijlage

(openbare tekst via de UT-website)

Op 14-12-2009 heeft het CvB besloten:

Groene Campus (agendapunt 7)

Gezien het jaar 2010 als het jaar van de duurzaamheid;

overwegende:

• duurzaamheid als een integraal aspect van onderzoek, onderwijs, valorisatie en bedrijfsvoering aan UT;

• het maatschappelijk belang van duurzaamheid;

• het strategisch belang van de groene campus;

besluit het College van Bestuur:

• Tot de instelling van een stuurgroep, onder leiding van Brinksma, met drs. P.A. Binsbergen als vice-voorzitter en uitvoerend leider. De eerste opdracht aan de stuurgroep is het opstellen van een duurzaamheidsmissie voor de UT en de ontwikkeling van een agenda voor het jaar van de duurzaamheid 2010.

• Vervolgens moeten activiteiten worden geïnventariseerd en organisatie worden ontwikkeld die duurzaamheid tot een structureel onderdeel van de primaire processen en bedrijfsvoering en een integraal aspect van het beleid en strategie van de UT maken.

• In de notitie moet nog worden opgenomen:

- het bundelen van diverse zelfstandige activiteiten op de Campus.

- de samenbindende factor van het campusmanagement tussen de verschillende groepen, gremia en belanghebbenden op de campus.

- een breder kader, m.b.t. Kennispark, gemeente, provincie, politiek, e.d.

- aandacht voor duurzaamheidseisen aan derden op de campus.

- meer zekerheid m.b.t. de financiële consequenties van deze notitie.
